

Treinverkeer

Dassen leggen het spoor plat in Friesland. Nu moeten ze verhuizen

Een week lang ligt een stuk spoor in Friesland plat wegens een dassenburcht. De dieren groeven er holen die voor gevaarlijke situaties zorgen.

Hannah van der Wurff 14 maart 2023, 17:05

Vanwege de veiligheid legde ProRail maandagmiddag het treinverkeer stil tussen het Friese Workum en Stavoren, ter hoogte van het dorp Molkwerum. De verwachting is dat daar een week lang geen trein zal rijden, omdat dassen meerdere holen hebben gegraven onder het talud waarover het spoor loopt. Die burcht is dermate groot dat het gewicht van een passerende trein het talud zou kunnen laten verzakken.

De komende dagen buigen ecologen en de spoorwegbeheerder zich over de vraag: hoe verhuis je een das, een beschermd dier, en een beetje snel ook?

Verhuisplannen lagen al klaar

De dassenburcht bij Molkwerum had ProRail al in het vizier. Samen met ecologisch adviesbureau Das&Boom inventariseert de spoorwegbeheerder sinds een paar jaar op welke plekken rondom het spoor dassen wonen. Zij hielden het betreffende spoor in Friesland al goed in de gaten. Voor de das lagen zelfs al verhuisplannen klaar.

Dat de blauwdrukken voor een nieuwe burcht voor de Friese das er al waren, scheelt flink wat tijd, benadrukt Bert Hesse, dassendeskundige bij Das&Boom. Hierdoor zal de nieuwe burcht, gemaakt van hout en gebakken klei, aankomend weekeinde al klaar zijn voor gebruik.

Maar daarna begint het echte werk pas, stelt Hesse. Een das zover krijgen dat ze een burcht wil verlaten, is niet eenvoudig. “We weten nu genoeg van de dassen om te weten wat ze allemaal nodig hebben in een burcht, zodat we dit goed kunnen nabootsen.” De kamers in de burcht moeten niet te groot of te klein zijn. Na de eerste meter tunnel wil een das eigenlijk meteen een hoek om kunnen, zodat buitenstaanders de burcht niet direct in kunnen kijken. Ook moet de regenwatertoevoer goed zijn.

Maar dat alles begint bij de locatie, legt Hesse uit. Een das leeft graag op een rustige, begroeide, heuvelachtige plek. Daar zijn er niet zo veel meer van, al helemaal niet in plattere provincies zoals Friesland. Vandaar dat dassen vaak hun onderkomen graven in spoortaluds, wat in sommige gevallen kan leiden tot gevaarlijke situaties zoals in Molkwerum.

Gaas bij de oude burcht

Zodra de ecologen de kunstmatige dassenburcht geplaatst hebben bij een nabij gelegen terp, zullen zij onder enige tijdsdruk de das uit de oude burcht naar de nieuwe lokken. Als daar weken tijd voor is, trekt de das uiteindelijk wel zelf zijn nieuwe onderkomen in. Maar in dit geval zullen de ecologen een beetje moeten helpen. Zij plaatsen gaas bij de oude burcht om te zorgen dat de das daar nog wel uit kan, maar niet opnieuw erin.

Bij enkele spoortrajecten in het land zijn soortgelijke plannen gemaakt om een dassenburcht te verplaatsen of, wanneer deze leeg is, af te sluiten. Er leven zo’n 6000 dassen in Nederland, meldt Natuurmonumenten. Das&Boom onderzoekt ook op welke manier mensen een risico vormen voor de das. Hesse: “Hele weilanden die vol komen te liggen met zonnepanelen en uitbreidingen van woonwijken, er blijft weinig ruimte over voor de dassen.”